

АРХІТЕКТУРА

УДК 728.536:625.712.14

ПРЕДЛОЖЕНИЕ РЕШЕНИЙ ПО РАЗРАБОТКЕ ПРОЕКТОВ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНЫХ ВЫСОТНЫХ ЗДАНИЙ В УКРАИНЕ

ДЬЯЧЕНКО Л. Ю.^{1*}, к. т. н., доц.,
ДЬЯЧЕНКО О. С.^{2*}, асс.,
СОВЕНКО В. В.³, студ.

^{1*} Кафедра планирования и организации производства, Государственное высшее учебное заведение «Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры», ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепропетровск, Украина, тел. +38 (056) 756-33-65, e-mail: olya_d1@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-4499-2278

^{2*} Кафедра архитектуры, Государственное высшее учебное заведение «Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры», ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепропетровск, Украина, тел. +38 (056) 756-33-32, e-mail: arh_dyachenko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-2591-3277

³ Государственное высшее учебное заведение "Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры", ул. Чернышевского, 24-а, 49600, Днепропетровск, Украина, e-mail: sovenkovladislav93@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8935-702X

Аннотация. Постановка проблемы. На сегодняшний день во всем мире на первом месте стоит вопрос экологии. Наши дома не просто ухудшают природу, но и нуждаются в большом количестве энергии: 40 % энергии в мире идет на освещение, работу кондиционеров, отопление и т. д. Украина — страна, в которой много городов, имеющих большие промышленные зоны. Путем введения ряда инноваций по энергоэффективности можно улучшить экологическую ситуацию в стране. **Цель статьи** - предложить решения по разработке проектов энергоэффективных высотных зданий в Украине. **Выход.** Предложенные решения позволят в ближайшем будущем решить проблемы экологии, энергосбережения, экономии природных ресурсов в стране.

Ключевые слова: энергоэффективное высотное здание, энергосбережение, экология, ветровая турбина, солнечные батареи

ПРОПОЗИЦІЯ РІШЕНЬ З РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТІВ ЕНЕРГОЕФФЕКТИВНИХ ВИСОТНИХ БУДІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

ДЬЯЧЕНКО Л. Ю.^{1*}, к. т. н., доц.,
ДЬЯЧЕНКО О. С.^{2*}, асист.,
СОВЕНКО В. В.³, студ.

^{1*} Кафедра планування та організації виробництва, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпропетровськ, Україна, тел. +38 (056) 756-33-65, e-mail: olya_d1@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-4499-2278

^{2*} Кафедра архітектури, Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури", вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпропетровськ, Україна, тел. +38 (056) 756-33-32, e-mail: arh_dyachenko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-2591-3277

³ Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури", вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпропетровськ, Україна, e-mail: sovenkovladislav93@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8935-702X

Анотація. Постановка проблеми. Наразі у всьому світі на першому місці стоїть питання екології. Наші будинки не просто погіршують природу, а й мають потребу у великій кількості енергії: 40 % енергії у світі йде на освітлення, роботу кондиціонерів, опалення тощо. Україна — країна, в якій багато міст, що мають великі промислові зони. Шляхом уведення низки інновацій з енергоєфективності можна поліпшити екологічну ситуацію в країні. **Мета статті** - запропонувати рішення по розробці проектів енергоєфективних висотних будівель в Україні. **Висновок.** Запропоновані рішення дозволять у найближчому майбутньому вирішити проблеми екології, енергозбереження, економії природних ресурсів у країні.

Ключові слова: енергоєфективна висотна будівля, енергозбереження, екологія, вітрова турбіна, сонячні батареї

OFFER SOLUTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF PROJECTS OF ENERGY-EFFICIENT HIGH-RISE BUILDINGS IN UKRAINE

DYACHENKO L. Yu.^{1*}, Cand. Sc. (Tech.), Ass. Prof.,
DYACHENKO O. S.^{1*}, Asst.,

SOVENKO V. V.², stud.

^{1*} Department of Planning and Organization of Production, State Higher Educational Establishment «Pridneprovs'ka State Academy of Civil Engineering and Architecture», 24-A, Chernishevskogo str., Dnipropetrovsk 49600, Ukraine, tel. +38 (056) 756-33-65, e-mail: olya_d1@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-4499-2278

^{2*} Department of Architecture, State Higher Educational Establishment «Pridneprovs'ka State Academy of Civil Engineering and Architecture», 24-A, Chernishevskogo str., Dnipropetrovsk 49600, Ukraine, tel. +38 (056) 756-33-32, e-mail: arh_dyachenko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-2591-3277

³ State Higher Educational Establishment “Pridneprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture”, 24-A, Chernishevskogo str., Dnipropetrovsk 49600, Ukraine, e-mail: sovenkovladislav93@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8935-702X

Summary. *Raising of problem.* Today, the question of ecology is in the first place all over the world. Our homes are not just destroying nature, but also need a lot of energy. 40% of the world's energy goes to lighting, air conditioning, heating, etc. Ukraine is a country, in which there are many cities with large industrial zones. By introducing a number of innovations for increasing energy efficiency we can improve the ecological situation in the country. **The purpose of the article** is offer solutions for the development of projects of energy-efficient high-rise buildings in Ukraine. **Conclusion.** Proposed solutions for the development of projects of energy-efficient high-rise buildings in Ukraine will allow to solve the problems: ecology, energy saving, saving of natural resources in the country in the near future.

Keywords: energy-efficient high-rise building, energy conservation, ecology, wind turbine, solar panels

Постановка проблеми. На сегодняшний день во всем мире на первом месте стоит вопрос экологии. Словосочетание «парниковые газы» вызывают у человека ассоциации с автомобилями и заводами. А ведь огромным источником парниковых газов являются как раз здания, в которых мы с вами живем: 40 % энергии в мире идет на освещение, работу кондиционеров, отопление и т. д. Наши дома не просто ухудшают природу, но и нуждаются в большом количестве энергии.

В процессе выработки энергии, необходимой для нужд города, в атмосферу выбрасываются сотни тонн загрязняющих веществ и диоксида углерода. А как мы уже знаем, именно CO₂ является основным виновником глобального потепления и природных катализмов, происходящих в мире.

В мире строительства уже имеются примеры зданий, которые используют то, что нам дает природа, на благо. Здания, которые не вредят природе, а взаимодействует с нею — это не просто глыбы из бетона, стали и стекла, стоящие гематомой на коже планеты, они часть самой природы.

Украина — страна, в которой много городов, имеющих большие промышленные зоны. Путем введения ряда инноваций по энергоэффективности можно улучшить экологическую ситуацию в стране.

Аналіз післядніх ісследований и публикаций. Примером одного из самых энергоэффективных высотных зданий в мире является Pearl River Tower в Гуанчжоу.

Архитекторы достигли этого, используя альтернативные источники энергии для поддержания жизни данного высотного здания. Для выработки электроэнергии в здании используются солнечные батареи нового поколения, а для ее сохранения предусмотрены особые коллекторы. В конструкцию технических этажей интегрированы ветрогенераторы — они служат дополнительным источником энергии (рис. 1).

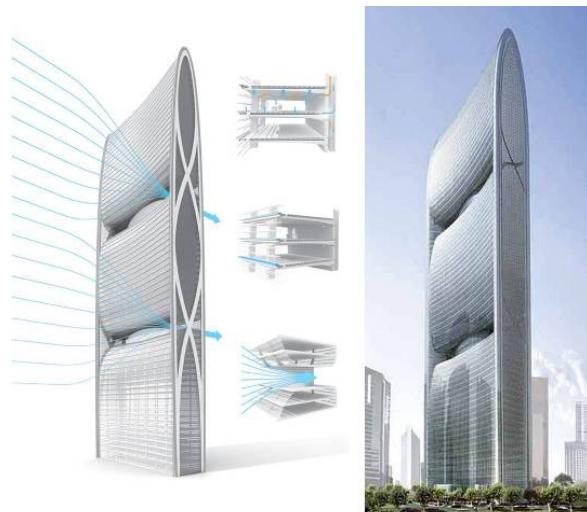

Рис. 1. Главный фасад Pearl River Tower

Другой пример применения энергоэффективных технологий в строительстве — Всемирный торговый центр в Бахрейне (рис. 2).

Рис. 2. Всесвітній торговий центр в Бахрейні

Архітектори створили дерзкий проект — соорудили дві башни в формі парусів і прикрепили к ним три горизонтальні мости з ветровими турбінами (рис. 3).

Рис. 3. Одна із турбін на горизонтальній опорі ВТЦ в Бахрейні

Рис. 4. Вид на горизонтальні дугообразні мостові опори ВТЦ в Бахрейні

Інженери нашли гениальне рішення: створили дугообразну форму мостових опор для того, щоб дозволити лопастям турбін смигати під дією ветрової

нагрузки, при цьому ісключуючи контактування лопастей з опорами мостів (рис. 4).

Внутрішні висотні зданий також можуть виникати сильні повітряні потоки (ефект аеродинамічної труби) [3; 4].

Для їх зменшення мають бути застосовані спеціальні рішення — шлюзування входів в будівлю, шлюзування лестничних секцій, висока герметизація междуетажних перекриттів, герметизація каналізації та сміттєпроводів [1].

Як зробити висотне зданій устойчивим до ветрових нагрузок? Коли вітер діє на будівлю, він створює віхрь. Архітектори, які створили Burj Dubai, найвищий небоскреб на планеті, обманули вітер, змінюючи поперечне сечение будівлі таким чином, що вітер не в змозі створити єдиний великий віхрь. З одного потоку створюються кілька слабких віхрів, які не причиняють шкоди гіганту в пустыні (рис. 5).

Есть ще багато різних способів, як зробити небоскреб устойчивим, наприклад, використовуючи маятники або діафрагми жорсткості та ін. [1; 2].

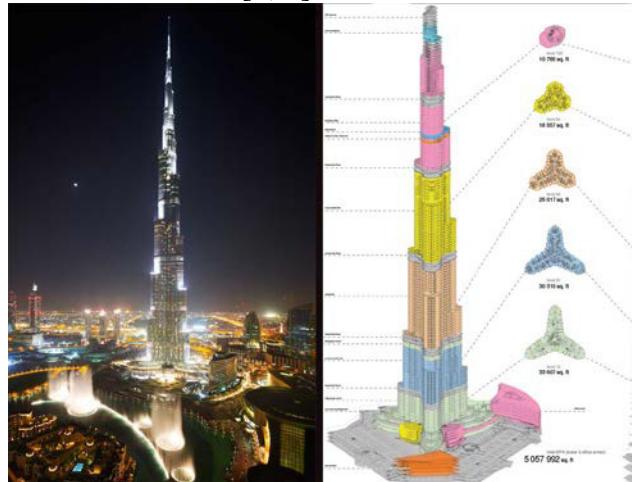

Рис. 5. Burj Khalifa. Змінення поперечного сечения будівлі по висоті

Цель статті - предложить решения по разработке проектов энергоэффективных высотных зданий в Украине.

Изложение материала. При проектировании энергоэффективных высотных зданий возникает проблема выбора материала конструкций. В США в качестве основного конструкционного материала обычно используется сталь, а в Европе — железобетон. Железобетонные конструкции по сравнению со стальными

обладають тремя важними преимуществами: більшою устойчивостю, обумовленою їх більшим вагою; в жалезобетонних конструкціях швидше затухають колебання; жалезобетонні конструкції більш огнестойкі. Іменно високі вимоги до огнестойкості обмежують в Європі будівництво висотних будівель з металлическими конструкціями, оскільки в разі їх використання необхідно проводити додаткові протипожарні заходи.

Проект енергоефективного будівлі — настоящий виклик для проєкторів, інженерів та будівельників. Требуються комбінації гениальних рішень, інновацій, нових технологій та небывалого дизайну як всередині, так і зовні будівлі.

Рис. 6. Вертикальна ветрова турбіна для міської місцевості, яка не створює шуму та вибрацій

Предложение решений по разработке проектов энергоэффективных высотных зданий в Украине [1 -10]:

1. Розташування будівлі на генплані має бути таким, щоб енергія вітру могла максимально використовуватися для роботи ветрових турbin.

2. Використовувати ветрову турбину, яка працює в міській місцевості, і при цьому не створює шуму та вибрацій, які можуть спричинити дискомфорт у людей. Вона має дизайн, який гармонійно вписується в міську середовищу. На перший погляд

конструкція може виглядати як режущі лопасти, але насправді вона надзвичайно безпекова, тому що під час роботи людина може спокійно прикоснутися до турбіни руками. Вона не створює шкоди людям чи птахам, які можуть потрапити в неї. Це порушить саму ідею екологічного проекту (рис. 6).

3. Для отримання електроенергії в будівлі слід використовувати сонячні панелі нового покоління, а для їх зберігання — осцилюючі колектори.

4. Для енергоефективних будівель необхідно використовувати спеціальні конструкції світлових проемів. Ось їхні особливості: використання конструкцій, складених з трикутників. Трикутна рама панелі може обертатися лише в трьох напрямках, але якщо з'єднати кілька трикутників, які утворюють привичне прямокутне склополотно, то ми отримаємо індустриальну склопанель з заданими проектними розмірами. Панелі встановлюються на жалезобетонний кістяк будівлі, при цьому самі панелі жорсткі, але з'єднання подвижні.

5. Використання двохстороннього скляного фасаду. Цей фасад буде використовуватися для регулювання не тільки кількості світла, але і температури, контролюючи проникнення теплового випромінення. Склопанелі, покриті тонким шаром металу, словно сонцезахисний крем, відбивають ультрафіолетові промені від будівлі.

6. Використання технології, яка використовує охолоджуючі потолки для створення комфортного клімату в приміщенні.

7. Використання вентиляційних систем, які використовують повітря один раз. Свіжий повітря циркулює по шахтах в підвал та піднімається через зони дихання. У більшості будівель повітря поступає згори і вимикається вентиляторами, щоб надати повітря вниз, а повітря, що виходить з підлоги, економить 40 % енергії. Із-за відсутності вентиляційного обладнання зменшується товщина перекриттів.

8. Використання «зеленої» покрівлі. Особливості такої покрівлі: зменшує теплопровідність, має високу

звукозоляцию, долговечность, защиту от перегрева гидроизоляционных материалов ультрафиолетовыми лучами, снижает температуру воздуха в помещениях в летний период, повышает влажность воздуха и предотвращает пожар на кровле (рис. 7).

Рис. 7. «Зелёная» кровля

«Зелёная» кровля состоит из таких слоев: монолитная железобетонная сплошная плита покрытия, пароизоляция (полиэтиленовая пленка), цементно-песчаная стяжка, геотекстиль, полимерная

мембрана, геотекстиль, утеплитель (экструзионный пенополистирол), геотекстиль, дренажная мембрана, слой грунта, растительный слой.

9. Применять для внутренней отделки помещений краски, которые не вредят здоровью человека, окружающей среде и очищают воздух в помещении.

Это должны быть краски, основанные на принципе фотокатализатора: свет активирует фотокатализатор, который находится в красках, при контакте с пылью и другими вредными веществами они разделяют их на простые вещества. В итоге атмосфера в помещении становится чище, приятнее, полезней.

Выводы. Предложенные решения по разработке проектов энергоэффективных высотных зданий в Украине позволяют в ближайшем будущем решить проблемы экологии, энергосбережения, экономии природных ресурсов в стране.

ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА

- Харитонов В. Проектирование, строительство и эксплуатация высотных зданий / Вадим Харитонов. – Москва : АСВ, 2014. – 344 с.
- Маклакова Т. Г. Высотные здания. Градостроительные и архитектурно-конструктивные проблемы проектирования : монография / Маклакова Т. Г. – Москва : АСВ, 2006. – 160 с.
- Милашечкина О. Н. Энергосберегающие здания / Милашечкина О. Н., Ежова И. К. – Саратов : СГТУ, 2006. – 75 с.
- Табунщиков Ю. А. Энергоэффективные здания / Табунщиков Ю. А., Бродач М. М., Шилкин Н. В. – Москва : Авок-пресс, 2003. – 196 с.
- Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення : ДБН В.2.2-Х-20XX : проект. – [На заміну : ДБН В.2.2-15-2005, ДБН В.2.2-24:2009]. – Режим доступу: http://dbn.at.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_15_2015_zhitlovi_budinki_osnovni_polozhennja/1-1-0-1184.
- Містобудування. Планування та забудова міських та сільських поселень : ДБН 360-92**. – [Перевид. ДБН 360-92* з урахуванням змін № 4-10]. – Київ : Держбуд України, 2002. – 114 с. – (Державні будівельні норми України).
- Енергозбереження. Будівлі та споруди. Методи вимірювання поверхневої густини теплових потоків та визначення коефіцієнтів теплообміну між огорожувальними конструкціями та довкіллям : ДСТУ 4035-2001 (ГОСТ 25380-2001). – [На заміну : ГОСТ 25380-82 ; чинний від 2002-01-01]. – Вид. офіц. – Київ : Держстандарт України, 2001. – 50 с. – (Державний стандарт України).
- Енергетична ефективність будівель. Розрахунок енергоспоживання на опалення та охолодження : ДСТУ Б EN ISO 13790:2011(IEN ISO 13790:2008, IDT). – [На заміну : ГОСТ 26629-85 ; чинний з 2013-07-01]. – Вид. офіц. – Київ : Мінрегіон України, 2011. – 229 с. – (Національний стандарт України).
- Directive 2002/91/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2002 on the Energy Performance of Buildings // Official Journal of the European Communities. – 2003. – January, 4. – P. 65–70. – Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0091&rid=4>.

REFERENCES

- Kharitonov V. *Proektirovanie, stroitel'stvo i ekspluatatsiya vysotnykh zdaniy* [Design, construction and operation of high-rise buildings]. Moscow: ASV, 2014, 344 p. (in Russian).
- Maklakova T.G. *Vysotnye zdaniya* [High-rise buildings]. Moscow: ASV, 2006, 160 p. (in Russian).

3. Milashechkina O.N. and Ezhova I.K. *Energosberegayushchie zdaniya* [Energy conservation buildings]. Saratov: SGTU, 2006, 75 p. (in Russian).
4. Tabunshchikov Yu.A., Brodach M.M. and Shilkin N.V. *Energoeffektivnye zdaniya* [Energy-efficient buildings]. Moskva: Avok-press, 2003, 196 p. (in Russian).
5. Derzhavnyi komitet Ukrayny z budivnytstva ta arxitektury. *Budynky i sporudy. Zhytlovi budynky. Osnovni polozhennia: DBN V.2.2-15-2015* [Buildings and structures. Residens buildings. Main statements: the State Building Code V.2.2-15-2015]. Chynnyi vid 2014-01-30 [Dated from 2014-01-30]. Kyiv, 2014, 95 p. (in Ukrainian).
6. Derzhbud Ukrayny. *Mistobuduvannia. Planuvannia ta zabudova miskykh ta silskykh poselen: DBN 360-92*** [City planning. Planning and construction of urban and rural settlements]. Kyiv, 2002, 114 p. (in Ukrainian).
7. *Energozberezhennia: Budivli ta sporudy. Metody vymiru poverkhnevoi gustyny teplovixkh potokiv ta vyznachennia koefitsientiv teploobminu mizh ohorodzhuvalnymy konstruktsiiamy ta dovkiliam: DSTU 4035-2001* [Energy saving. Buildings and structures. Methods for measuring of the surface density of heat flows and heat transfer coefficients determination between the enclosures and the environment: the State Standards of Ukraine 4035-2001]. Kyiv: Derzhstandart Ukrayny, 2001, 66 p. (in Ukrainian).
8. Minregion Ukrayny. *Enerhoefektynist budivel. Rozrakhunok enerhospozhyvannia na opalennia ta okholodzhennia: DSTU B EN ISO 13790:2011 (IEN ISO 13790:2008, IDT)* [Energy efficiency of buildings. Calculation of energy consumption for heating and cooling: the State Standards of Ukraine B EN ISO 13790:2011 (IEN ISO 13790:2008, IDT)]. Kyiv, 2011, 229 p. (in Ukrainian).
9. Directive 2002/91/ES of the European Parliament and of the Council of 16 December 2002 on the Energy Performance of Buildings. Official Journal of the European Communities. 2003, January, 4, pp. 65–70. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0091&rid=4>.

Рецензент: к. т. н., проф. Челноков О. В.

Надійшла до редколегії: 01.03.2016 р. Прийнята до друку: 01.03.2016 р.